

Samenwerken is passie, contacten en mensen lezen

Mariet van Diem

In maart 2011 publiceerde dit tijdschrift een artikel over het Verloskundig Centrum Tiel ^[1]. De praktijk had toen net de innovatieprijs van de STBN gekregen voor hun project *Rondom de Zwangere* ^[2]. In dit project zochten zij gestructureerde samenwerking met verschillende partners in de eerste en tweede lijn. Wij vroegen een van de vier verloskundigen, **Meno Tomatala**, hoe het verder is gegaan.

“Verloskunde is een vak dat niet alleen over zwangerschap en geboorte gaat, maar ook over de mens die zwanger is in haar sociale context.” Voor de verloskundigen van het verloskundig centrum Tiel betekent dit dat één beroepsgroep nooit alleen zorg kan geven. Er zijn altijd partners met verschillende expertise nodig voor zowel de fysieke als de mentale ondersteuning van de cliënte. De kunst is om al die partners met de neuzen dezelfde kant op te krijgen. Dat is in Tiel gelukt. Nu, zo'n zeven jaar na de start van het project ‘Rondom de Zwangere’ bruist het er nog steeds en wordt het netwerk van zorgverleners, die samen rondom de zwangere staan, alleen maar groter.

Continuïteit

De huisartsen in het Eerstelijns Centrum Tiel (ECT) waren indertijd betrokken bij het project *Rondom de Zwangere*, maar zij waren wel terughoudend. Zij hadden al zo veel commissies en zaten niet te springen om meer. Toch raakten ook zij geïnspireerd door het werk van de verloskundigen en hun ijver om contact te leggen met allerlei verschillende groepen. Een commissie verloskunde is inmiddels een feit en ook de huisartsen en verloskundigen van buiten het ECT zijn aangehaakt. In dit overleg bespreken ze de ontwikkelingen in de verloskunde en de goede en minder goede kanten van de samenwerking. Ook de oorspronkelijke partners, de psycholoog, de diëtisten, de oefentherapeut Cesar, de lactatiekundige en het Centrum voor Sport en Gezondheid zijn nog steeds enthousiast en actief.

Inhoudsopgave						
Voorwoord	Patiënten dossier	Verloskunde Centrum Tiel Afspreekkaart	Verloskundig Centrum Tiel Zorgleid	Verloskunde Centrum Tiel Evaluatie formulier	Vorlokschrijver	
Verloskundig Centrum Tiel	Huisartsen	Eerstelijns Centrum Tiel	Diëtiste	Verloskunde therapie & massage	Diertherapeut Becke & Havers	
Apothek	De Apotheek Medij apotheek	CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin Tiel	Ziektehuis Rivierland	Ziektehuis Rivierland	
Mentale ondersteuning	Willem Van Durt Hypnotherapie, zwangerschaps begeleiding	Isabel Mentale ondersteuning	St van Koning Eerstelijns psychologen praktijk	Fysieke ondersteuning	Body Dynamics	
Californische Fysiotherapie Oudeham therapie	Cesar Oefentherapie	Fysiotherapie Paskewsky De Groen	Infothuis	0 tot 14 weken	0 tot 16 weken	
Daaromgroep Becke & Havers	Kraamzorg de Vrouwen	Moeders voor Moeders	zwaKraamzorg	16 tot 32 weken	16 tot 32 weken	
32 weken tot bevalling	32 weken tot bevalling	Bevalling	Bevalling	Geboortepalen	Voorbereiding op de bevalling	
Ziektehuis Rivierland Bevalen	Kraamtijd	De kraamtijd	Borstvoeding	Vereniging Borstvoeding Natuurlijk	Borstvoeding	
Borstvoeding café Tiel	Corstesen	JustSafety	Mind Yoga en massage	Samen bevalen	Call Tiel Cursussen en trainingen zwelbed	
STMR	Oirschoten	Family Factory	Home-Start	Libelula	Mama's club Tiel	
Binnen Wobates Volkers	Calduin	QR code				

Inhoudsopgave van informatiemap voor zwangeren

Nieuwe partners

In de afgelopen jaren heeft het bestaande samenwerkingsverband niet stilgezeten en zijn er steeds meer partners bij gekomen. Dit gebeurt niet alleen door het lobbywerk van de verloskundigen en hun partners in de zorg. Organisaties vanuit de gemeenschap zoeken nu ook zelf de samenwerking, zoals de ‘Mama’s club’ voor gezinnen met kleine beurzen en het jeugdpreventienetwerk. Daarnaast raakt de gemeente steeds meer betrokken bij het werk van deze samenwerkende partners. Zo financierde zij voor een groot deel de zeer professionele informatiemap voor alle zwangeren. Volgens Meno is deze map de belichaming van het integrale samenwerkingsverband. In deze map vinden aanstaande ouders gerichte informatie over hun verloskundige zorg, over de ondersteunende zorg door bijvoorbeeld de Cesartherapeut en de diëtiste of psychosociale zorg door de psycholoog of het Centrum voor Jeugd en Gezin. Ook informatie over partners die zich bezighouden met gezondheid in het algemeen, zijn in de map te vinden, zoals Body Dynamics met een fitnessprogramma voor zwangeren. Ondertussen wordt hard gewerkt aan een app waarmee dezelfde informatie en antwoorden op de meest voorkomende vragen te vinden is. Het samenwerkingsverband bestaat nu uit ruim twintig partners. Een jaarlijkse bijeenkomst moet ervoor zorgen dat al deze partners elkaar blijven zien en van elkaar weten wat ze doen.

Samen met de cliënte

“Het uitgangspunt voor al onze activiteiten is en blijft de holistische benadering van de cliënte. Hoewel we onze zorg en al onze activiteiten richten op de cliënte en haar gezin, speelt deze zorg zich nog steeds rondom en minder mét de cliënte af,” aldus Meno. “We zijn nu aan het nadenken over het oprichten van een cliëntenpanel, dat mee kan denken over de inrichting van de zorg. We zijn sinds ongeveer een jaar bezig met groepsnacontroles, waarin de cliënten al een bijdrage leveren aan de zorg. Immers, vrouwen die net bevallen zijn hebben vaak dezelfde (soms negatieve) gevoelens en problemen. Door dit met elkaar te bespreken tijdens zo’n bijeenkomst zorgen cliënten al voor elkaar. Zij werken in feite samen met de verloskundige, de diëtiste, de lactatiekundige en psycholoog aan hun eigen zorg en die van de andere net bevallen vrouwen.”

Collega's in de praktijk

Een sterkte-zwakte analyse in de praktijk maakte duidelijk wie de beste lobbyist is en wie weer meer talent heeft voor bijvoorbeeld de praktijkorganisatie. De verloskundigen gebruiken hun talenten, zijn complementair en hebben allen een even belangrijke rol. Het initiatief om meer te gaan samenwerken met partners in de zorg en de maatschappij is indertijd genomen door Meno Tomatala en Cornel Kirpestein. Het samenwerken met meer partners is inmiddels geïntegreerd in de dagelijkse praktijk. Zo bekijken de verloskundigen bij de inschrijving al of de cliënte, naast de reguliere verloskundige zorg, andere zorg of hulp nodig heeft. Dit kan betekenen dat zij gezinnen met sociale problemen al in een vroeg stadium met een coördinator van het jeugdpreventie netwerk van de gemeente bespreken. Ook is er een directe lijn met de huisartsen en de apotheker, waardoor informatie vroeg in de zwangerschap uitgewisseld wordt.

Wetenschappelijk onderzoek

Naast de directe zorg voor cliënten werkt de praktijk samen met verschillende onderzoekspartners, zoals het verloskundig consortium Utrecht, de Academische werkplaats AMPHI van het UMC St. Radboud en onderzoekers van de Universiteit Maastricht. Zo evalueerde AMPHI het project Rondom de Zwangere^[3]. Het onderzoek richtte zich op vrouwen met een BMI boven de 27 kg/m², vrouwen die extreem weinig of veel aankomen en vrouwen met een verstoorde suikerstofwisseling in de huidige en vorige zwangerschap. Zij kwamen tot de conclusie dat, in vergelijking met een controlepraktijk, zwangerschapsdiabetes tijdens de zwangerschap en hypoglykemie direct na de geboorte bij het kind tijdens het project Rondom de Zwangere eerder opgespoord werden. “Heel fijn om te horen dat je met al je visie en inspanning op de goede weg bent,” aldus Meno.

Plannen voor de toekomst

“Aan de slag gaan met CenteringPregnancy™ staat nog op het verlanglijstje en is een prioriteit.” Dit past volgens Meno helemaal in de filosofie van de praktijk, maar moet nog wel handen en voeten krijgen. “Daarnaast willen we door enquêtes nog meer te weten komen over wat de cliënten willen, hoe zij de zorg ervaren, of zij merken dat er een heel netwerk van zorgverleners betrokken is bij hun zorg en wat ze daarvan vinden. En natuurlijk het cliëntenpanel. Dat staat bovenaan de lijst van wensen voor het betrekken van cliënten bij de zorg.”

Cover informatiemap voor zwangeren

Het geheim

Wat maakt nu dat een zo bloeiende samenwerking tussen alle mogelijke partners stand houdt en dat het groep partners alleen maar uitbreidt? Volgens Meno zijn er ‘slechts’ gepassioneerde verloskundigen nodig, die anderen meetrekken, die veel contacten hebben en iedereen persoonlijk kennen. Verloskundigen die zien wie zij waarvoor kunnen benaderen (‘mensen lezen’ noemt zij dat), die een tomeloze energie en vooral passie hebben en die collega's hebben die elkaar steunen. Daarnaast is het geheim, er te willen zijn voor de zwangere met haar gezin, die recht heeft op de beste zorg en ondersteuning om haar rol in de gemeenschap te vervullen. ■

Referenties

1. Zeeman K. Wees je bewust van je toegevoegde waarde. TvV 2012; maart:41-43.
2. Project Rondom de Zwangere. <http://www.rondomdezwangere.nl>; geraadpleegd 11 februari 2014
3. Academische werkplaats Radboud UMC. <http://www.academischewerkplaatsamphi.nl/>; geraadpleegd 11 februari 2014.